

Zadání zkoušky z předmětu PSY403 Psychodiagnostika dětí, mládeže a rodiny

Zkouška bude probíhat ústně formou diskuze s dvojicí zkoušejících (prof. Ivo Čermákem a dr. Zuzanou Masopustovou). Zkouška se bude skládat ze tří částí (viz body A-C níže). Každý student bude mít před zkouškou cca 30 minut čas na přípravu.

A) Diagnostické metody

Student si vylosuje jednu z níže uvedených skupin diagnostických metod, o které bude u zkoušky hovořit.

U každé skupiny diagnostických metod by měl být student schopen vyjmenovat jednotlivé metody (zejména ty, které jsou vypsané níže) a umět:

- popsat, co daná metoda měří, a jakým způsobem k měření přistupuje
- znát výhody a nevýhody dané metody
- vědět, pro které/á vývojové/á období je daná metoda určena
- umět porovnat metody zaměřené na stejnou oblast mezi sebou (např. WISC-III vs. I-S-T 2000 R)
- u tučně zvýrazněné diagnostické metody umět popsat metodu podrobně (včetně případných subtestů, způsobu administrace a vyhodnocení)

- 1) **sebeuposuzovací škály, dotazníky:** Cattelův osobnostní dotazník HSPQ, Osobnostní dotazník pro děti CPQ, Dotazník sebepojetí školní úspěšnosti dětí – SPAS, Achenbachův a Edelbrockův dotazník dětského chování (CBCL, Child Behavior Checklist), Children's Self-Report and Projective Inventory (CSRPI), ADOR (Dotazník rodičovského jednání a postojů pro adolescenty), Škála zjevné úzkosti (CMAS), Škály na měření úzkosti a úzkostlivosti dětí, CDI (M. Kovacsová)

ADOR (Dotazník rodičovského jednání a postojů pro adolescenty)

Škály na měření úzkosti a úzkostlivosti dětí

- 2) **testy kognitivních schopností (intelligence):** SB5 (Stanford-Binet Intelligence Scales, 5th edition), Kaufmanova hodnotící baterie pro děti, Woodcock-Johnson test kognitivních schopností, Ravenovy progresivní matice, Test struktury inteligence (I-S-T 2000 R), SON-R atd.
WISC-III

- 3) **hodnocení percepce a hodnocení motorického vývoje a laterality a diagnostika specifických poruch učení:** Test obkreslování (Matějček, Vágnerová), Edfeltův reverzní test (event. česká/slovenská modifikace), Vývojový test zrakového vnímání podle M. Frostigové, Zkouška sluchové diference (Wepman-Matějček), Zkouška sluchové analýzy a syntézy (v úpravě Z. Matějčka), Zkouška čtení, Zkouška laterality, Diagnostika specifických poruch učení (SPU, 2. vydání), Diagnostika vývojových poruch učení, Oseretzského škála, Orientační test dynamické praxe, MABC-2

MABC-2

Vývojový test zrakového vnímání podle M. Frostigové

Zkouška laterality

- 4) **hodnocení pozornosti a paměti:** Jiráskův číselný čtverec, Bourdonova zkouška, Rey-Osterriethova komplexní figura, Bentonův vizuálně retenční test, paměťový test verbálního učení, komplexní paměťové testy

Rey-Osterriethova komplexní figura

- 5) **hodnocení řečového vývoje:** Kondášova obrázkově slovníková zkouška, Heidelberský test řečového vývoje, Diagnostická baterie pro posouzení vývoje jazykových znalostí a dovedností dětí předškolního věku

Diagnostická baterie pro posouzení vývoje jazykových znalostí a dovedností dětí předškolního věku

- 6) **projektivní metody** Kresba postavy (výběr z: Machoverová, Fl. Goodenoughová, D.B. Harris, J. Šturma M. Vágnerová), Nedokončené věty, Doplnování příběhů, Dušiči (Blob Tree), Children's Apperception Test, Rorschachův test, Zulligerův test, Wagnerův hand test (Test ruky), Scénotest Gerhildy von Staabové, Test světa Ch. Bühlerové, Test stromu, Kresba rodiny, Kresba začarované rodiny, Tři přání, Projektivní interview (Michal), Test rodinných vztahů (Antony a Beneová), FAST

Wagnerův hand test (Test ruky)

- 7) **neuropsychologická diagnostika dětí a adolescentů a diagnostika pervazivních vývojových poruch a ADHD** – BRIEF, Children's Color Trails Test, Trail making test pro děti, Tower of London (Drexel University - TOLDX second edition), Vinelad-II, Vinelad adaptive behavior scales, 2nd Ed., Conners, CARS 2

BRIEF

B) Diagnostická úvaha

Druhou částí zkoušky bude diagnostická úvaha nad zadanou kazuistikou. Student si vylosuje jednu z kazuistik. Kazuistiky nebudou studentům známy předem (obdobně jako v reálné praxi psycholog obvykle předem o dítěti, které k němu přichází, nic neví). Úkolem studenta bude popsat, jakým způsobem by v daném (v kazuistice popsaném) případě postupoval, jaké hypotézy by při diagnostickém procesu zvažoval, koho a jakým způsobem by do diagnostického procesu zapojil, jaké metody by zvolil. Součástí kazuistik mohou být i části zpráv z vyšetření, případně výsledky diagnostických metod (v takovém případě bude mít student k dispozici manuál dané metody). Hodnocena bude schopnost studenta jasně a srozumitelně formulovat hypotézy, které by při postupu zvažoval, zdůvodnění těchto hypotéz, adekvátnost zvolených diagnostických postupů vzhledem k testovaným hypotézám, kazuistice, věku a dalším specifikům dítěte. Pro úspěšné zvládnutí této části zkoušky je nutné:

- znát diagnostické metody (viz seznam výše), včetně anamnézy, pozorování a rozhovoru a umět tyto metody aplikovat (např. vědět, pro který věk jsou určeny, jaké jsou zásady a postupy jejich užití, u rozhovoru, anamnézy a pozorování by studenti měli být schopni specifikovat, na co a jakým způsobem by se v daném případě zaměřili, a dle jakých kritérií by dospěli k potvrzení či vyvrácení své diagnostické hypotézy)
- nastudovat materiály vložené do studijních materiálů v IS a informace, které zazněly na přednáškách a seminářích
- znát diagnózy popsané v MKN-10 a DSM-V relevantní pro věk dětství a dospívání a základní postupy jejich diagnostiky

Pro přípravu kromě materiálů doporučených v sylabu a materiálů zveřejněných v ISu lze využít jakoukoliv další doplňující a rozšiřující odbornou literaturu umožňující studentovi hlubší porozumění jednotlivým tématům dle osobní preference a zájmu.

C) Rozprava nad seminární prací.

Úkolem studenta bude přinést si ke zkoušce svou vytištěnou seminární práci (okomentovanou vyučujícími) a pohovořit o průběhu diagnostického procesu, reflektovat silná a slabá místa své práce s metodou, dítětem a jeho rodiči.